

■ **Κατηγορία κινδύνου στην Ελλάδα:** Κριούμως Κινδυνεύον CR [A2bd]

■ **Κατηγορία κινδύνου διεθνής:** Τρωτό VU / **Στη Μεσόγειο:** Κριούμως Κινδυνεύον CR

Summary: The Porbeagle Shark is a pelagic, oceanodromous species found in a depth range between 0-750 m. It is distributed in subtropical and temperate waters, singly, in schools and in feeding aggregations. Its diet includes zoobenthos (molluscs, isopods, stomatopods, cuttlefish and squids) and nekton (cephalopods and finfish). The Porbeagle is ovoviparous and its minimum population doubling time is more than 14 years. It is used for human consumption, oil and fishmeal. Globally it is a Vulnerable (VU) species. The main threats for the Porbeagle include illicit fishery (target and bycatch), recreational piscatorial activities and its low reproductive capability. Its population is steadily decreasing and in the Mediterranean this species has almost disappeared. In Greece it is considered as Critically Endangered.

ΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ
ΑΠΕΙΛΟΥΜΕΝΩΝ ΖΩΩΝ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΔΑΣ
ΣΠΟΝΔΥΛΟΖΩΑ

46

Εξάπλωση, πληθυσμιακά στοιχεία και τάσεις: Η λάμια ζει σε υποτροπικά και εύκρατα νερά με αποτέλεσμα η γεωγραφική της εξάπλωση να εξαρτάται άμεσα από αυτό τον αβιοτικό παράγοντα. Στον ανατολικό Ατλαντικό εντοπίζεται στην περιοχή που οριθετείται από την Ισλανδία και τη δυτική Βαλτική Θάλασσα μέχρι τη Νότιο Αφρική, και στη Μεσόγειο. Υπάρχει τάση μείωσης των πληθυσμών του είδους παγκοσμίως, καθώς αποτελεί στόχο εντατικής αλιείας. Απαντάται σε όλες τις ελληνικές θάλασσες και αποτελεί παρεμπίποντον αλίευμα στην παράκτια αλιεία με δίκτυα ή στην αλιεία των μεγάλων πελαγικών ψαριών με παραγάδια. Οι συλλήψεις του είναι πολύ σπάνιες. Φαίνεται ότι το συγκεκριμένο είδος παρουσιάζει σημαντική πτωτική τάση σε ό,τι αφορά τον πληθυσμό του στη Μεσόγειο (Megalofonou *et al.* 2000, Ferretti *et al.* 2008).

Οικολογία: Η λάμια είναι πελαγικό, ωκεανόδρομο είδος, που συναντάται σε βάθος που κυμαίνεται σε 0-715 μ. Το ενδιαίτημά του είναι κυρίως η περιοχή ανοιχτά των ακτών (πάνω από την ππειρωτική κρηπίδα) αλλά συναντάται και μακριά από τις ακτές. Μπορεί να βρεθεί μόνο του ή σε κοπάδι. Τρέφεται με άλλους μικρούς καρχαρίες, μικρά, πελαγικά ψάρια που σχηματίζουν αγέλες, μαλάκια, ισόποδα, στοματόποδα και καλαμάρια. Είναι είδος ωτόκο, με χαμπλό ρυθμό αύξησης, αργή ωρίμανση και χαμπλή γονιμότητα. Η περίοδος κύνησης διαρκεί από 8 έως 9 μήνες. Τα έμβρυα τρέφονται από το λεκιθικό σάκο και από άλλα ώριμα ωοκύτταρα που παράγονται από τη μητέρα. Γεννά 1-5 μικρά τη φορά, των οποίων το μήκος κυμαίνεται από 60 έως 80 εκ. Τα θηλυκά φτάνουν στο στάδιο της ωριμότητας στο 120 με 130 έτος της πλεικότητας τους, ενώ τα αρσενικά στο 70 με 80. Ο χρόνος που απαιτείται προκειμένου να διπλασιαστεί ο πληθυσμός τους είναι μεγαλύτερος από 14 χρόνια.

Απειλές: Η κύρια απειλή για τη λάμια είναι η παράνομη αλιεία (στοχευμένη και μη) για το πολύ μεγάλης αξίας κρέας της. Επίσης, ο χαμπλός ρυθμός αναπαραγωγής και ο χαμπλός ρυθμός αύξησης του είδους αποτελούν παράγοντες που συμβάλλουν στη μείωση των πληθυσμών του είδους. Στη Μεσόγειο το είδος αυτό έχει σχεδόν εξαφανιστεί. Μόνο 15 δείγματα πιάστηκαν κατά τη διάρκεια ερευνών που διεξήχθησαν μεταξύ των ετών 1998 και 1999. Όλα πιάστηκαν στη νότια Αδριατική Θάλασσα και το Ιόνιο πέλαγος, κυρίως από δίκτυα επιφανείας (Megalofonou *et al.* 2000). Αν και τα ενήλικα είναι πολύ σπάνια στη Μεσόγειο, με βάση στοιχεία που προκύπτουν από έρευνες, η συγκεκριμένη περιοχή φαίνεται να έχει κάποιο πληθυσμό από νεαρά άτομα του είδους.

Μέτρα διατήρησης που υπάρχουν: Στη Μεσόγειο η λάμια έχει ενταχθεί στο παράτημα III του Πρωτοκόλλου για τις Ειδικές Προστατευόμενες Περιοχές και τη Βιολογική Ποικιλότητα στη Μεσόγειο της Σύμβασης της Βαρκελώνης και στο παράτημα III της Σύμβασης της Βέρνης, ως ένα είδος του οποίου η εκμετάλλευση πρέπει να ρυθμιστεί για να μη μειωθεί περαιτέρω ο πληθυσμός του. Όμως κανένα σχέδιο διαχείρισης δεν έχει ακόμα εφαρμοστεί. Το 2002, ένα σχέδιο διατήρησης των πληθυσμών των Χονδρικών της Μεσογείου ανακήρυξε τη λάμια είδος που χρήζει άμεσης ανάπτυξης προγράμματος διαχείρισης για βιώσιμη αλιεία. Σε διεθνές επίπεδο, από το 2001 το συγκεκριμένο είδος έχει ενταχθεί στο παράτημα I της Συνθήκης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS), που αναγκάζει τα κράτη να συμμορφώνονται όσον αφορά τα είδη της λίστας που περιέχει, έτοι ώστε να επιτευχθεί σωστή διαχείριση των πληθυσμών του είδους. Παρ' όλα αυτά, μέχρι στιγμής δεν έχει επιτευχθεί κάποια βελτίωση στο θέμα.

Μέτρα διατήρησης που απαιτούνται: Απαιτείται ανάπτυξη σχεδίου διαχείρισης και ανάκαμψης του πληθυσμού της λάμιας σε όλες τις χώρες της Μεσογείου. Αυτό, σε συνδυασμό με την αισθητή εφαρμογή των μέτρων των διεθνών συμβάσεων και τη συνεχή παρακολούθηση και πληθυσμιακή μελέτη του είδους, μπορεί να οδηγήσει στη σταδιακή, μακροπρόθεσμη ανάκαμψή του. Σημαντικό ρόλο στην προστασία και διατήρηση του είδους μπορεί να παίξει η εννημέρωση των πολιτών για τη ισχύουσα νομοθεσία και τα μέτρα προστασίας που αφορούν σε απειλούμενα είδη, όπως η λάμια.